

Pozvánka

Slovenské filozofické združenie pri SAV
a Katedra filozofie FF Univerzity Pavla Jozefa
Šafárika v Košiciach pozývajú
na výročnú medzinárodnú vedeckú
konferenciu SFZ pri SAV

Filozofia ako prekračovanie hraníc

25. - 27. október 2023
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Pojem hraníc, ohraničenosti, obmedzení, vymedzení je prítomný vo filozofickom myslení už od antiky. Dejiny myslenia sú, hoci nie vždy, dejinami dosahovania či prekračovania hraníc dovtedy mysleného a mysliteľného, chcú identifikovať možnosti a obmedzenia a zároveň ich prekonať a načrtnúť nový horizont možností, a tým, paradoxne, aj obmedzení. V tomto bode sa prelínajú otázky ontologické, epistemologické, politické i etické zároveň. Spoločne sa konfrontujú s vedeckým a technologickým uchopením reality, ako aj s jej porozumením umeleckým, metaforickým a fiktívnym.

Čo rozumieme pod pojmom hranice a aké sú dôsledky konceptualizácie hraníc pre naše usudzovanie, rozhodovanie a konanie, pre náš svet? Do akej miery sa pohybujeme v priestore tradičného a konvenčného premýšľania o hraniciach a obmedzeniach – tu a tam, vnútri a vonku, my a oni, centrum a periféria? Sme svedkami nových originálnych spôsobov ohraničovania, vymedzovania, identifikovania? Zaujíma nás, ako sa súčasné filozofovanie vyrovnáva s hľadaním, poznávaním, porozumením, spájaním, ovplyvňovaním toho, čo je za hranicami: ne-možné, ne-zlučiteľné, ne-dosiahnuteľné, ne-preložiteľné, ne-uchopiteľné, ne-predstaviteľné, ne-dokázateľné, ne-napraviteľné, ne-vyvrátiteľné, ne-poznatateľné, ne-uveriteľné, ne-vyjadritelné, ne-súmerateľné, ne-odpuštitelné... Chceme sa takisto konfrontovať s tým, čo nám o tom môže povedať filozofia vo svojej historickej aj systematickej dimenzii.

Konferencia Filozofia ako prekračovanie hraníc pozýva k premysleniu fenoménu hraníc ako výzvy, ako prekážky, ako bariéry, ale aj ako medzipriestoru, ktorý je vždy potenciálne narušením, tvorbou, zmenou, zrodom i potvrdením. Naším zámerom je vytvoriť intelektuálny priestor umožňujúci preskúmavanie našich prístupov k bádaniu a filozofickej reflexii hraníc, obmedzení a limitov, a to tak v historickej perspektíve, ako aj cez prizmu súčasných filozofických koncepcií. Zaujíma nás, ako boli a sú hranice a obmedzenia konceptualizované, ako sa v myslení stávalo prítomným alebo naopak bolo potláčané a marginalizované pohraničie, priestory vzdialené od centra a situované na periférii. Ako decentralizácia na symbolickej úrovni mení význam toho, čo je periférne, situované na hranici? Do akej miery je hranica reálna a akú úlohu pri jej ustanovení zohráva fikcia, imaginácia a konštruovanie? Aké zmeny prinesie neustále posúvanie pomyselných hraníc technologicky možného? Prečo sa usilujeme o vymedzenie, prečo určujeme hranice a ako zdôvodňujeme ich existenciu a starostlivosť o ne?